

راهنمای طالب علم

سید عبدالماجد غوری

ترجمه محسن عبدی

www.ketab.ir

ویراستاران:

مسعود عبادی و سید مسلم تخت‌دار

انتشارات صدیقی

۱۴۰۰

سرشناسه	:	غوری، سیدعبدالماجد، پدیدآور
عنوان قراردادی	:	الی طالب العلم. فارسی
عنوان و نام پدیدآور	:	راهنمای طالب علم/ سیدعبدالماجد غوری؛ ترجمه محسن عبدی؛ ویراستاران مسعود عبادی، سیدمسلم تختدار.
مشخصات نشر	:	زاهدان: صدیقی، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	:	۲۲۴ ص.؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
شابک	:	۹۷۸-۹۶۴-۸۲۷۴-۷۸-۳
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه ص. [۲۰۹]-۲۲۴.
موضوع	:	دانش و دانش اندوزی -- جنبه های مذهبی -- اسلام
شناسه افزوده	:	عبدی، محسن، ۱۳۷۱-
شناسه افزوده	:	عبادی، مسعود، ۱۳۵۲-، ویراستار
شناسه افزوده	:	تخت دار، سید مسلم، ۱۳۶۰-، ویراستار
رده بندی کنگره	:	BP۲۵۴/۴
رده بندی دیویی	:	۲۹۷/۶۵۳
شماره کتابشناسی ملی	:	۱۷۳۲۹۰۵
اطلاعات رکورد کتابشناسی	:	فیا

راهنمای طالب علم

مؤلف: عبدالماجد غوری

مترجم: محسن عبدی

ویراستاران: مسعود عبادی

سید مسلم تختدار

ناشر: انتشارات صدیقی

تیراژ: ۱۰۰۰

سال نشر: ۱۴۰۰

قیمت: ۴۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۸۲۷۴ - ۷۸ ۳

آدرس: زاهدان، خیام، خیام ۴

روبروی محراب مسجد مکی،

فروشگاه کتاب انتشارات صدیقی

تلفن:

۰۵۴۳۳۴۴۵۸۴۰

۰۹۱۵۹۳۹۷۳۱۳

فهرست مطالب

پیشگفتار مؤلف	۱۱
تقریظ استاد حیدر الماسی	۱۳
مقدمه مترجم	۲۳
مقدمه مؤلف	۲۵
قسمت اول: فضیلت یادگیری علم شرعی و بیان اهمیت آن	۳۱
مبحث اول: تعریف علمی که طلب آن بر هر مسلمانی واجب است	۳۳
مبحث دوم: تشویق به طلب علم و بیان فضیلت آن	۳۷
۱. علم و دانش بر عبادت مقدم است	۳۷
۲. علم و دانش، میراث پیامبران است	۳۷
۳. علم و دانش راه رسیدن به بهشت را آسان می‌کند	۳۸
۴. دانش، ترس از پروردگار و نزدیکی به او را به ارمغان می‌آورد ...	۳۹
۵. علم و دانش سبب اعتلای درجهٔ اهل خود می‌شود	۳۹
۶. علم و دانش بهترین جهاد است	۴۰
۷. علم و دانش، پاداش عمل کننده را فزونی می‌بخشد	۴۱
۸. علم و دانش بسی برتر از مال است	۴۱
۹. علم برای صاحبش طلب استغفار می‌کند	۴۴
۱۰. دنیا و آنچه در آن است از رحمت الله دور است جز علم	۴۴
۱۱. دلالت بر خیریه که برای صاحب علم اراده شده است	۴۴
۱۲. فرمان الهی به افزون طلبی علم نه چیزی دیگر	۴۵
۱۳. دستور پیامبر ﷺ به تبلیغ علم	۴۶
۱۴. تشویق رسول الله ﷺ برای غبطه خوردن به صاحب علم	۴۷
۱۵. عمل عالم با مرگ او پایان نمی‌یابد	۴۸
۱۶. سفارش رسول الله ﷺ به طالب علم	۴۹
قسمت دوم: آداب طالب علم در طلب علم شرعی	۵۱
مبحث اول: آدابی که طالب علم در طلبگی خود را به آن مزین کند	۵۲
۱. خالص کردن نیت برای الله عز و جل	۵۳
۲. حفظ قرآن کریم	۵۷

۳. یادگیری زبان عربی و فراگیری درست آن ۶۱
- کارهایی که باید به آنها اهمیت داد ۶۲
۱. جستجو کردن معنای دقیق برای کلمه از لحاظ لغت ۶۳
۲. حفظ دقیق و قوی تلفظ کلمات ۶۴
۳. حریص بودن بر نیکو تلفظ کردن کلمات ۶۴
۴. اهمیت دادن به شکل و اعراب عبارات و نگارش آنها ۶۵
۵. مراجعات مکرر به فرهنگ لغتها ۶۵
۴. خودآرایی به مکارم اخلاق ۶۶
۵. رعایت ادب با خالق و آفریده‌های بزرگوار خداوند ۶۸
- نخست: ادب با الله عزوجل ۶۹
- دوم: ادب با رسول الله ﷺ ۷۰
- سوم: ادب داشتن در مقابل صحابه رضی الله عنهم ۷۳
- چهارم: رعایت ادب در برابر ائمه و علما ۷۶
۶. دوری از غرور و کبر و حیاء و خودآرایی با تواضع و فروتنی ۷۹
۷. پرهیز از همنشینی با اهل بدعت ۸۳
۸. ملازمت استاد ماهر و آداب بهره‌گیری از او ۸۵
- تأثیر عدم همنشینی با استادی ماهر و متخصص ۸۷
۱. فقدان عنصر الگوپذیری ۸۷
۲. کوتاه‌فکری ۸۸
۳. تصحیف ۸۸
- انتخاب استاد نافع‌تر و خداترس‌تر ۹۰
- پرهیز از آموختن علم نزد کسی که شایستگی تعلیم ندارد ۹۳
- آداب طالب با استاد ۹۴
- الف. ادب صدا زدن استاد ۹۵
- ب. ادب گوش فرا دادن به استاد ۹۵
- ج. ادب سخن با استاد در اثنای درس یا سخنرانی ۹۶
- د. رعایت ادب هنگام پرسیدن از استاد ۹۶
- ه. حسن ظن نسبت به استاد ۹۸

- و. اعتراف شاگرد به فضل استاد و پیوسته دعا کردن به او ۹۸
۹. پناه بردن به الله عز وجل هنگام تحصیل علم شرعی ۱۰۰
۱۰. حریص بودن بر داشتن طهارت در مجالس علم ۱۰۲
۱۱. بلندهمت بودن ۱۰۴
۱۲. آراستگی به صبر و بردباری ۱۱۰
۱۳. ترجیح دادن کار مهم‌تر بر مهم ۱۱۲
۱۴. رعایت مراحل طلب علم ۱۱۷
۱۵. پرهیز از مباحث اختلافی و سرگرم شدن به شبهات ۱۱۹
۱۶. اهتمام بر انتخاب دوستی نیک و درس خوان ۱۲۰
۱۷. مرور و مباحثه‌ی علم با دوستان ۱۲۳
۱۸. حفاظت و نگهداری علم با نوشتن ۱۲۶
۱۹. سفر برای فراگیری علم ۱۲۹
- فواید سفر برای طلب علم ۱۳۱
۱. غربت و دوری ۱۳۲
۲. ملاقات علما و مشایخ و کسب فیض از ایشان ۱۳۲
- آداب سفر در طلب علم ۱۳۲
۱. اخلاص برای الله عز وجل ۱۳۳
۲. استخاره کردن ۱۳۳
۳. مشورت کردن ۱۳۳
۴. کسب اجازه از پدر و مادر ۱۳۴
۵. انتخاب مکان درست ۱۳۴
۶. انتخاب دوست مناسب قبل از پیمودن این راه ۱۳۵
۷. استفاده‌ی بسیار از علما و هم‌نشینی با ایشان ۱۳۵
۲۰. کسب تخصص در یکی از علوم شرعی ۱۳۷
- مبحث دوم: آدابی که طالب علم باید در زندگی بدان عمل کند ۱۴۱
۱. پیروی از سنت نبوی ۱۴۲
۲. حرص و اشتیاق بر عمل به علم ۱۴۴
۳. پاک کردن قلب از صفات بد و دوری از گناه ۱۵۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشگفتار مؤلف

الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على خاتم النبيين، وعلى آله الطيبين، وأصحابه الغر الميامين، ومن تبعهم بإحسان ودعا بدعوتهم إلى يوم الدين.

أمّا بعد: فإنّ "الأدب والأخلاق" حليّة طالب العلم ورأس ماله الحقيقي؛ فهي المَكْسَبُ الحقيقي له، ولأجل هذا كان السلف الصالح يحرضون أشدّ الحرص على الأدب قبل العلم، فكانوا يُوسِلون أولادهم إلى العلماء الربّانيين ليأخذوا من علمهم، ويأمرّونهم أن يتأدّبوا بأدبهم ويتحلّوا بأخلاقهم ويتبسّموا بهديهم قبل أن يتلقّوا العلم عنهم، وما ذاك إلا لإدراكهم الأهمية البالغة للأدب والأخلاق، ومكانتهما الرفيعة من ديننا "الإسلام" الذي اهتمّ بالأدب والأخلاق أيما اهتمام كعنصر أساس في التنمية، كيف لا وقد وُثِّقنا في ذلك نبيّنا الهادي محمد صلى الله عليه وسلم معلّم الأخلاق الأوّل القائل: «إِنَّمَا بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ صَالِحَ - وفي رواية: مَكَارِمَ - الْأَخْلَاقِ»^١؛ أي: الأخلاق الحسنة والأفعال المُستَحسنة التي جَبَلَ الله - سبحانه وتعالى - عليها عباده من الوفاء والمروءة والحياء والعفة.

وقد ذكرتُ في هذا الكتاب جملةً حسنةً من الآداب والأخلاق التي ينبغي لطالب العلم أن يتحلّى بها، سواء أكان في مراحل طلبه للعلم، أو بعد تحصيله في جميع مراحل

١. أخرجه البخاري في "الأدب المفرد"، باب: حُسْنُ الخلق، برقم: (٢٧٣)، عن أبي هريرة رضي الله عنه، وهو حديث صحيح.

عُمُرِهِ. ولقد حَظِيَ الكتابُ منذ أوّل يوم صُدوره بالقبول والانتشار بين أوساط طَلَبَةِ العلم، إذ صدرت له عِدَّةُ طبعاتٍ عن بلدانٍ مختلفةٍ، كما تُرْجَمُ إلى بعض اللُّغَات خلال هذه المُدَّة القصيرة، ونالت ترجماتُ الكتاب قبولاً كبيراً واستحساناً جيداً بين طَلَبَةِ العلم، ولله الحمدُ والمِنَّةُ على ذلك.

ومنها هذه الترجمةُ باللغة الفارسية، التي قام بها الأخُ الفاضل الأستاذ مُحسِن بن عبد الله بن مُحَمَّد أحسنَ قيامٍ، أسأل الله تبارك وتعالى أن يجزيه عن ذلك خيرَ الجزاءِ وأَوْفاه، كما أسأله تعالى أن يَكْتُبَ لهذه الترجمةِ القبولَ، ويعمّمَ بها النفعَ، وأن يجعل سَعْيِي المتواضعَ في تأليف هذا الكتابِ وكذلك سَعْيِي المُترجمِ في ترجمته، خالصاً لَوَجْهِهِ الكريم، وسبباً للفوزِ للبيهِجَتَات النعيم، إنه وليُّ ذلك والقادرُ عليه، وآخِرُ دَعْوَايَ أن الحمد لله رَبِّ العالمين.

أسأل الله تبارك وتعالى أن يكتب القبول لهذه الطبعةِ كسابقاتها، ويُعمّمَ بها النفعَ، إنه وليُّ ذلك والقادرُ عليه.

كتبه المعترُّ بالله تعالى

(أبو الحسن) سيد عبد الماجد الغوري

كلية دراسات القرآن والسنة

جامعة العلوم الإسلامية الماليزية (ماليزيا)